

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα 4 Δεκεμβρίου 2023

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: «Οριστική λύση για την αποτροπή δημιουργίας λατομείων μαρμάρου στο Πεντελικό»

Αξιότιμοι κ. Υπουργοί

Τα τελευταία 2,5 χρόνια συγκεκριμένη εταιρεία, με συνεχείς ενέργειες επιχειρεί τη de facto δημιουργία νέων λατομείων μαρμάρου στο Πεντελικό όρος. Πρόκειται βασικά για ενέργειες έκδοσης αδειών ερευνών μαρμαροφόρων κοιτασμάτων στο εμβληματικό όρος της Αττικής – πνεύμονα ζωής και χώρο με σπουδαίο πολιτιστικό απόθεμα, που ενώ έχουν προκαλέσει μεγάλη αναστάτωση και σφοδρές αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας, καθώς και αλλεπάλληλες αποφάσεις και ψηφίσματα του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Διονύσου, οι ισχύουσες διατάξεις αλλά και η πολιτική βούληση όπως αυτή εκφράζεται από δημόσιες δηλώσεις και πράξεις αντίθεσης κορυφαίων κυβερνητικών παραγόντων, δεν τους επιτρέπει να τελεσφορήσουν.

Υπενθυμίζεται ότι το πρόβλημα ξεκίνησε στις 13-04-2021 χωρίς ο Δήμος Διονύσου να έχει γνώση, με την έκδοση από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, αδειών ερευνών μαρμαροφόρων κοιτασμάτων, σε τέσσερις λατομικούς χώρους (Λ.Χ.1,

Λ.Χ.2, Λ.Χ.3 και Λ.Χ.4) στη θέση Βαθειά Χούνη Άνω Ραπεντώσας της Δημοτικής Κοινότητας (Δ.Κ.) Διονύσου, στην Π.Ε. Ανατολικής Αττικής, συνολικής έκτασης περί τα 804 στρέμματα. στη Βόρεια πλευρά του Πεντελικού (βλ. ΑΔΑ: 60ΡΨ0Ρ1Κ-ΦΞ4, 9439ΟΡ1Κ-ΑΣΗ, ΨΘΩ3ΟΡ1Κ-52Ρ, ΩΘ020Ρ1Κ-Γ6Υ), με τα αποτελέσματα των ερευνών να κατατίθενται την επομένη ημέρα.

Στη συνέχεια υποβλήθηκαν οι αντίστοιχες ΜΠΕ για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων για υπέργειες εξορύξεις και εξ αυτών εισήχθη στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ), για έκφραση γνώμης, αυτή που αφορούσε τη δραστηριότητα στον Λ.Χ.1, εμβαδού επιφανείας 243.810,90 τ.μ.

Με ομόφωνη απόφαση, το ΚΑΣ απέρριψε την εν λόγω ΜΠΕ, με το αιτιολογικό ότι: *«ο προτεινόμενος προς λατόμευση χώρος, καθώς και τα συνοδά έργα αυτού, βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση, και κατά περίπτωση σε οπτική επαφή, με κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους και μεμονωμένα μνημεία της περιοχής (αρχαιολογικός χώρος Διονύσου, αρχαιολογικός χώρος αρχαίας Πεντέλης, αρχαίων λατομείων, Νυμφαίου, σπηλαίου Νταβέλη, βυζαντινά μνημεία). Ενδεχόμενη αδειοδότηση θα προκαλέσει άμεση και έμμεση βλάβη στους χώρους και τα μνημεία της περιοχής, καθώς και υποβάθμιση του περιβάλλοντος χώρου αυτών (άρθρα 10 και 13 του Ν.4858/2021, 49 του Ν.4512/2018), ενώ επιπλέον η αιτούμενη δραστηριότητα αντίκειται στις διατάξεις του Νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας-Αττικής (Ν.4277/2014)».*

Στην απορριπτική αυτή απόφαση του ΚΑΣ, βασίσθηκε η Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, για να απορρίψει με τη σειρά της, την παραπάνω ΜΠΕ (βλ. ΑΔΑ: ΩΑΧΥ4653Π4-ΝΜΓ), γεγονός που οδήγησε στην αρχειοθέτηση όλων πλέον των ΜΠΕ και για τους προαναφερθέντες τέσσερις Λατομικούς χώρους, από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής.

Επισημαίνεται ότι από την αρχή, υπήρξαν αλλεπάλληλες δηλώσεις τόσο δημόσιες, όσο και στη Βουλή, των συναρμόδιων Υπουργών και συγκεκριμένα των πρώην Υπουργών Περιβάλλοντος κ.κ. Χατζηδάκη και Σκρέκα, του πρώην Υφυπουργού Περιβάλλοντος κ. Αμυρά, καθώς και της Υπουργού Πολιτισμού κ. Λίνας Μενδώνη, με τις οποίες, δεσμεύοντο ότι το ζήτημα των λατομείων έχει κλείσει οριστικά.

Ειδικά η κ. Μενδώνη σε απάντησή της στη Βουλή, στις 12 Οκτωβρίου 2021 στην υπ.αριθμ. 9088/706/17.9.2021 Ερώτηση και ΑΚΕ, μεταξύ των άλλων, δήλωσε

χαρακτηριστικά ότι «η όποια συζήτηση για λειτουργία ή επαναλειτουργία λατομείων καθίσταται απολύτως ανυπόστατη και απαγορευτική».

Παρ' όλα αυτά, στις 25 Φεβρουαρίου 2022 η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, κατόπιν αιτήματος της ίδιας εταιρείας, εξέδωσε νέα απόφαση έγκρισης διενέργειας ερευνών μαρμαροφόρων κοιτασμάτων (βλ. ΑΔΑ: 926ΝΟΡΙΚ-ΛΥ1), αυτή τη φορά στη κοντινή προς τους παραπάνω λατομικούς χώρους, θέση «Πύριζα» της Δ.Κ. Διονύσου, σε δημόσια έκταση 107.054,76 τ.μ., χωρίς όμως, ποτέ μέχρι σήμερα να κατατεθεί αντίστοιχη ΜΠΕ.

Είναι σαφές ότι πλέον δημιουργείται μια αντιφατική κατάσταση: Πώς συνεχίζονται οι επίμαχες προσπάθειες της εταιρείας με την έκδοση αδειών ερευνών μαρμαροφόρων κοιτασμάτων στο Πεντελικό και αναστατώνεται άνευ λόγου, η τοπική κοινωνία, αφού οι άδειες αυτές δεν μπορούσαν να τελεσφορήσουν, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου καθώς και του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αττικής και σε συνδυασμό με την εκφρασμένη κυβερνητική πολιτική βούληση.

Αυτή η κατάσταση πρέπει να σταματήσει. Για το λόγο αυτό, ο Δήμος Διονύσου κατά την συζήτηση τον Μάρτιο του 2023 του σχεδίου Νόμου, για την απλοποίηση των περιβαλλοντικών διαδικασιών, προχώρησε στην κατάθεση τροπολογίας, για τη συμπλήρωση του λατομικού νόμου, ώστε να μην επιτρέπονται οι επίμαχες αδειοδοτήσεις.

Με αφορμή την τροπολογία αυτή, κατά τη συνεδρίαση 4Α' της 20 Μαρτίου 2023, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τοποθετούμενος στην Ολομέλεια της Βουλής δήλωσε, μεταξύ των άλλων, κατηγορηματικά:

«Εμείς ως αρμόδιο Υπουργείο φυσικά και δεν συναινούμε στην επαναλειτουργία των λατομείων αυτών σε έναν αστικό ιστό ο οποίος θα επιβαρυνόταν φυσικά βάνανσα, αν δινόταν αυτή η δυνατότητα. Απαγορεύεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αττικής, Απαγορεύεται επίσης από το προεδρικό διάταγμα που διέπει την περιοχή. Ήδη προχωρούμε στην αναθεώρηση του προεδρικού διατάγματος και στην επικαιροποίηση, ώστε να συνεχίσει η απαγόρευση και να μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι εκτάσεις μόνο για πολιτιστικούς λόγους ή για λόγους αθλητισμού κ.λπ..

Επαναλαμβάνω ότι εμείς αυτή τη στιγμή συζητούμε και μελετάμε τη δυνατότητα εισαγωγής προς ψήφιση διάταξης μεταβατικής που θα διασφαλίζει ότι δεν θα

επανεκκινήσουν αυτά τα λατομεία και δεν θα επιτρέπει ακόμα και τις άδειες που λαμβάνουν μερικοί για έρευνα. Μπορεί να μην επιτρέπει την επαναλειτουργία τους, αλλά αυτή τη στιγμή δίνεται δυνατότητα κανείς να λάβει άδεια για έρευνα στις εν λόγω περιοχές. Δεν υπάρχει λόγος γι' αυτό, αφού δεν πρόκειται ποτέ να επαναλειτουργήσουν. Και αυτή τη στιγμή εξετάζουμε πώς μπορούμε να εισάγουμε μία διάταξη που θα μας διασφαλίσει και από αυτή την περίπτωση.»

Παρόλα αυτά, έγινε εκ νέου προσπάθεια εγκατάστασης των επίμαχων λατομείων με την κατάθεση ΜΠΕ, που αναφέρετο στη δέσμευση της όλης έκτασης (804 στρεμ.) των αρχικών τεσσάρων λατομικών χώρων (ΛΧ1, ΛΧ2, ΛΧ3 και ΛΧ4), για τη δημιουργία τεσσάρων νέων λατομείων, “υπόγειων” αυτή τη φορά, σε έκταση μόλις 40 στρεμ., καθορίζοντας μάλιστα την σχετική διαβούλευση εντός του Αυγούστου.

Με την υπ. αριθμ. 116/2023 απόφαση της 29^{ης} Αυγούστου 2023 (ΑΔΑ:Ψ6ΞΡΩ93-4ΜΣ), το ΔΣ του Δήμου Διονύσου, απέρριψε τεκμηριωμένα, την νέα ΜΠΕ. Η απόφαση αυτή βασίσθηκε, μεταξύ των άλλων στα εξής:

- Ότι η επίμαχη “υπόγεια” εκμετάλλευση, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία ειδικών επιστημόνων, κρίνεται βάσιμα ως μη βιώσιμη (όρος απαραίτητος σύμφωνα με το λατομικό νόμο ν.4512/2018 ΦΕΚ 5 Α’– άρθρο 49, παρ. 2). Επομένως ο σκοπός των επιχειρηματικών συμφερόντων ήταν να κατοχυρωθεί πρώτα η λειτουργία της εκμετάλλευσης, εμφανιζόμενης ως “υπόγειας”, ώστε να αναβιώσει κατ’ αυτόν τον τρόπο, η λατομική ζώνη της περιοχής (βλ. πδ προστασίας Πεντελικού), για να μετεξελιχθεί στη συνέχεια ως επίγεια, απαιτώντας από τις αρμόδιες υπηρεσίες την τροποποίηση των αρχικών περιβαλλοντικών όρων.
- Ότι η κατατεθείσα νέα ΜΠΕ βρίθει σημείων απ’ όπου διαφαίνεται αυτή η σκοπιμότητα.
- Ότι σε κάθε περίπτωση, για 34 τουλάχιστον χρόνια που μπορεί να φτάσουν και τα 70, θα διασκορπίζεται ο θόρυβος και η σκόνη στους κοντινούς αρχαιολογικούς χώρους και στους οικισμούς (είναι μόλις 200 μ από τα πρώτα σπίτια του Διονύσου) αλλά και ο θάνατος στην άγρια ζωή της περιοχής.
- Ότι θα εμποδισθούν οι σχεδιαζόμενες, παρεμβάσεις του Δήμου Διονύσου στη Βόρεια πλευρά του Πεντελικού, όπως της υλοποίησης της προγραμματικής σύμβασης με το Υπουργείο Πολιτισμού, για την ανάδειξη του Βωμού Διονύσου,

της προγραμματικής σύμβασης με τον ΣΠΑΠ, για την ανάπλαση των εξωκλησίων και της ανάδειξης των περιπατητικών διαδρομών της περιοχής, καθώς και της υλοποίησης των προτάσεων που έχουν κατατεθεί στα αρμόδια Υπουργεία για ανάπλαση των ανενεργών λατομείων και μετατροπής των σε χώρους Πολιτισμού.

Επειδή το Πεντελικό όρος αποτελεί βασικό πνεύμονα ζωής για το λεκανοπέδιο Αττικής, με ιδιαίτερη σημασία για την υγεία των κατοίκων της γύρω περιοχής, ενώ αποτελεί και χώρο με σπουδαίο πολιτιστικό απόθεμα, που η τυχόν δημιουργία των επίμαχων λατομείων μαρμάρου το πλήττει βάνανυσα.

Επειδή η δραστηριότητα αυτή θα βρίσκεται εντός του Καταφυγίου Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) του δημόσιου δάσους Ραπεντώσας (ΥΑ 38074/1976 - ΦΕΚ 689Β/1976) και εντός αναδασωτέας έκτασης (ΦΕΚ 35Δ/03-02-2010)

Επειδή η επιχειρούμενη λειτουργία αφορά στην ουσία, νέα δραστηριότητα, αφού η αντίστοιχη παλαιότερη, παρέμεινε ανενεργή για πάνω από 30 χρόνια, δηλ. μετά το 1990, οπότε έληξαν οι μέχρι τότε λατομικές άδειες εκμετάλλευσης και ποτέ έκτοτε, δεν ανανεώθηκαν, γεγονός που έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις διατάξεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ν. 4277/2014, Α' 156), καθώς και του αρχαιολογικού νόμου (ν. 3028/2002, Α' 153).

Επειδή, μετά την παύση της λατομικής δραστηριότητας στην περιοχή, υπάρχουν μόνο Αποφάσεις του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας που προβλέπουν αναπλάσεις των ανενεργών λατομείων, μεταξύ των οποίων και αυτών που σήμερα ζητείται η νέα αδειοδότηση εκμετάλλευσης τους.

Επειδή όπως προκύπτει από τα στοιχεία της κατατεθείσας ΜΠΕ, η δραστηριότητα των επικαλούμενων αυτή τη φορά, ' 'υπόγειων εξορύξεων' ', πλήττει με τον ίδιο τρόπο με τις υπέργειες, το περιβάλλον και το πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής, ενώ βάσιμα, πολύ γρήγορα, αυτή θα εξελιχθεί σε υπέργεια.

Επειδή η διαιώνιση της παραπάνω αντιφατικής κατάστασης, που ενώ δεν επιτρέπει να τελεσφορήσουν οι εκδιδόμενες άδειες ερευνών, προκαλούν μεγάλη αναστάτωση των κατοίκων της περιοχής.

Επειδή η Κυβερνητική βούληση επανειλημμένα δημόσια αλλά και στη Βουλή έχει εκφρασθεί κατά της επίμαχης δραστηριότητας.

Ερωτάσθε κύριοι Υπουργοί

1. Ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα κατάθεσης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος της μεταβατικής νομοθετικής ρύθμισης, με την οποία θα απαγορεύεται η διενέργεια ερευνών μαρμαροφόρων κοιτασμάτων στο Πεντελικό Όρος, μέχρι την τροποποίηση του ΠΔ του 1988 (Δ' 755), προκειμένου να εναρμονισθούν και οι χρήσεις γης στις νέες συνθήκες και τις ισχύουσες διατάξεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ν. 4277/2014, Α' 156), καθώς και του αρχαιολογικού νόμου (ν. 3028/2002, Α' 153);
2. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εκπόνηση της μελέτης του Υπουργείου Περιβάλλοντος που αφορά τους ορεινούς όγκους της Αττικής, με βάση την οποία θα γίνει η παραπάνω τροποποίηση;
3. Σε ποιες πρωτοβουλίες προσανατολίζονται τα Υπουργεία σας, ώστε να σταματήσουν οι ήδη εγκριθείσες από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής έρευνες μαρμαροφόρων κοιτασμάτων στο Πεντελικό Όρος;
4. Ποιες ενέργειες προγραμματίζουν τα Υπουργεία σας, σε σχέση με το αίτημα του Δήμου για την ανάπλαση των ανενεργών λατομείων και τη δημιουργία μετατροπής τους σε χώρους Πολιτισμού;

Ο ερωτών βουλευτής

Μανώλης Χριστοδουλάκης